

Sørsamisk ordliste for kulturminner

Norsk	Svensk	Sørsamisk (entall/flertall)
Annet	Övrigt	Jeatjah
Beingjemme	Bengömma	Jårtesie ¹ (Les også <i>Måaroe(a)våarhkoe</i>)
Beingjemme	Bengömma	Måaroe(a)våarhkoe/ Måaroe(a)våarhkoeh ² (Les også <i>Jårtesie</i>)
Beingrop	Bengrop	Måaroe(a)krogke/ Måaroe(a)krogkh ³
Bjørk hvor en bandt simlene under melking ⁴	Björk där man band vajorna under mjölkning	Gaadtesåekie/ Gaadtesåekieh
Bjørnegrav	Björngrav	Biessengaelmie/ Biessengaelmieh ⁵ (Les også <i>Duvriengaelmie</i>)
Bjørnegrav	Björngrav	Duvriengaelmie/ Duvriengaelmieh (Les også <i>Biessengaelmie</i>)
Bogastelle	Skåre/ jaktvärn	Tjiekemesijjie vijrijasse/ Tjiekemesijjeh vijrijasse ⁶
Bogran	Bogran	Årromegoese/ Årromegoesh ⁷ (Les også <i>Framhte, Goesemaadtege, Lahtagoese, Laanoegoese</i>)
Boplass	Boplat/viste	Orresje/ Orresjh (Les også <i>Veasoe, Årroehsijjie, Årromesijjie</i>)
Boplass	Boplat/viste	Årroehsijjie/ Årroehsijjeh (Les også <i>Orresje, Veasoe, Årromesijjie</i>)
Boplass	Boplat/viste	Årromesijjie/ Årromesijjeh (Les også <i>Orresje, Veasoe, Årroehsijjie</i>)
Bru	Bro	Pruvvie/ Pruvvieh (Les også <i>Syölmedahke</i>)
Bru av mindre størrelse (bekk-terskel)	Bro (liten)	Syölmedahke/ Syölmedahkh ⁸ (Les også <i>Pruvvie</i>)
Brønn	Brunn	Prutnie/ Prutnieh (Les også <i>Tjaetsie-prutnie</i>)

Brønn	Brunn	Tjaetsie-prutnie/ Tjaetsie-prutnieh (Les også <i>Prutnie</i>)
Bur	Härbre ⁹ (förrådsbod)	Buvrie/ Buvrieh
Burplass	Plats där förrådsbod stått	Buvriesijjie/ Buvriesijjeh
Båtstø	Båtlänning	Sielkedahke/ Sielkedahkh (Les også <i>Sielkestahke</i>)
Båtstø	Båtlänning	Sielkestahke/ Sielkestahkh (Les også <i>Sielkedahke</i>)
Dverggran ¹⁰	Dvärggran	Framhte/ Framhth (Lohkh aaj <i>Goesemaadtege</i> , <i>Laanoegoese</i> , <i>Lahtagoese</i> , <i>Årromegoese</i>)
Fangarm til reingjerde	Fångstarm (styrarm för ren)	Boere/ Boerh (Les også <i>Boerove</i> , <i>Båårestahke</i> , <i>Giedtienbåaroe</i> , <i>Giedtiensåaja</i>)
Fangarm til reingjerde	Fångstarm (styrarm för ren)	Boerove/ Boerovh (Les også <i>Boere</i> , <i>Båårestahke</i> , <i>Giedtienbåaroe</i> , <i>Giedtiensåaja</i>)
Fangarm til reingjerde	Fångstarm (styrarm för ren)	Båårestahke/ Båårestahkh (Les også <i>Boere</i> , <i>Boerove</i> , <i>Giedtienbåaroe</i> , <i>Giedtiensåaja</i>)
Fangarm til reingjerde	Fångstarm (styrarm för ren)	Giedtienbåaroe/ Giedtienbåaroeh (Les også <i>Boere</i> , <i>Boerove</i> , <i>Båårestahke</i> , <i>Giedtiensåaja</i>)
Fangarm til reingjerde	Fångstarm (styrarm för ren)	Giedtiensåaja/ Giedtiensåajah (Les også <i>Boere</i> , <i>Boerove</i> , <i>Båårestahke</i> , <i>Giedtienbåaroe</i>)
Fangstgrop	Fångstgrop	Gedtie-gropte ¹¹ (Les også <i>Sarvenkråave</i> , <i>Sarvon</i> <i>gråvoh</i> , <i>Vijremekrogke</i> , <i>Vijremesvaalke</i> , <i>Vupme</i>)
Fangstgrop	Fångstgrop	Vijremekrogke/ Vijremekrogkh ¹² (Les også <i>Gedtie-gropte</i> , <i>Sarvenkråave</i> , <i>Sarvon gråvoh</i> , <i>Vijremesvaalke</i> , <i>Vupme</i>)
Fangstgrop	Fångstgrop	Vijremesvaalke/ Vijremesvaalkh (Les også <i>Gedtie-gropte</i> , <i>Sarvenkråave</i> , <i>Sarvon gråvoh</i> , <i>Vijremekrogke</i> , <i>Vupme</i>)

Fangstgrop	Fångstgrop	Vupme ¹³ (Les også <i>Gedtie-gropte</i> , <i>Sarvenkråave</i> , <i>Sarvon gråvoh</i> , <i>Vijremekrogke</i> , <i>Vijremesvaalke</i>)
”[...] älggropar [...]”	”[...] älggropar [...]”	Sarvon gråvoh ¹⁴ (Les også <i>Gedtie-gropte</i> , <i>Sarvenkråave</i> , <i>Vijremekrogke</i> , <i>Vijremesvaalke</i> , <i>Vupme</i>)
Fangstgrop for elg	Fångstgrop för älg	Sarvenkråave/ Sarvenkråavh ¹⁵ (Les også <i>Gedtie-gropte</i> , <i>Sarvon</i> <i>gråvoh</i> , <i>Vijremekrogke</i> , <i>Vijremesvaalke</i> , <i>Vupme</i>)
Fjøs	Ladugård	Fievsie/ Fievsieh
Flatmarksgrav	Flatmarksgrav	Gaelmie jalkadahkesne/ Gaelmieh jalkadahkesne
Flytteveg	Flyttled	Jåhtadahke/ Jåhtadahkh
Flytteveg	Flyttväg	Rihrehke/ Rihrehkh
Forfalt gamle	Kåtalämning	Slaameldhgåetie/ Slaameldhgåetieh ¹⁶ (Les også <i>Slaamemegåetie</i>)
Forfalt gamle	Kåtalämning	Slaamemegåetie/ Slaamemegåetieh ¹⁷ (Les også <i>Slaameldhgåetie</i>)
Forrådsstilling	Förrådsställning	Sijhtie/ Sijhtieh
Forvaringsplass for garn	Förvaringsplats för nät	Viermievåarhkoe/ Viermievåarhkoeh ¹⁸
Funnsted	Fyndplats	Gaavnemesijjie/ Gaavnemesijjeh
Gamme	Kåta	Gåetie/ Gåetieh (Les også <i>Derhviegåetie</i> , <i>Kåavagåetie</i> , <i>Låavthgåetie</i> , <i>Tsegkiegåetie</i>)
Gamme i forfall	Kåta i förfall	Slaamoegåetie/ Slaamoegåetieh ¹⁹
Gamme med forgang	Kåta med förgång	Kåavagåetieh/ Kåavagåetieh (Les også <i>Derhviegåetie</i> , <i>Gåetie</i> , <i>Låavthgåetie</i> , <i>Tsegkiegåetie</i>)
Gammel reingjerdeplass	Gammal renvall	Giedtaevjie/ Giedtaevjeh (Les også <i>Giedtieaevjie</i> , <i>Giedtieaevtie</i>)
Gammel reingjerdeplass	Gammal renvall	Giedtieaevjie/ Giedtieaevjeh (Les også <i>Giedtaevjie</i> , <i>Giedtieaevtie</i>)

Gammel reingjerdeplass	Gammal renvall	Giedtieaevtie/ Giedtieaevtieh ²⁰ (Les også <i>Giedtaevjie</i> , <i>Giedtieaevjie</i>)
Gammetuft (der selve gamma har stått/står)	Kåtatomt	Gåtierigkie/ Gåtierigkieh ²¹ (Les også <i>Gåtiesijjie</i> , <i>Gööthsijjie</i> , <i>Kåte-rike</i>)
Gammetuft/ gammeplass	Kåtatomt	Gåtiesijjie/ Gåtiesijjeh (Les også <i>Gåtierigkie</i> , <i>Gööthsijjie</i> , <i>Kåte-rike</i>)
Gammetufter	Kåtatomter	Gööthsijjie (Les også <i>Gåtierigkie</i> , <i>Gåtiesijjie</i> , <i>Kåte-rike</i>)
”[...] gamla, förfädernas kåtatomter i skogen [...]”	”[...] gamla, förfädernas kåtatomter i skogen [...]”	Kåte-rike ²² (Se även <i>Gåtierigkie</i> , <i>Gåtiesijjie</i> , <i>Gööthsijjie</i>)
Gapahuk	Vindskydd	Liephbielie/ Liephbielieh
Geitfjøs	Gethus	Gaajhtsefievsie/ Gaajhtsefievsieh
Geitgamme	Getkåta	Gaajhtsegåetie/ Gaajhtsegåetieh (Les også <i>Tjiejhtegåetie</i>)
Geitgamme	Getkåta	Tjiejhtegåetie/ Tjiejhtegåetieh (Les også <i>Gaajhtsegåetie</i>)
Gjerdeholme	Gärdeholme	Giedtiesååle/ Giedtiesåålh
Gjerdetange	Gärde på näs/udde	Giedtienjuana/ Giedtienjuanah
Grantre for å bu under	Gran man kan bo under	Goesemaadtege/ Goesemaadtegh ²³ (Les også <i>Framhte</i> , <i>Laanoegoese</i> , <i>Lahtagoese</i> , <i>Årromegoese</i>)
Grantre for å bu under	Gran man kan bo under	Laanoegoese/ Laanoegoesh ²⁴ (Les også <i>Framhte</i> , <i>Goesemaadtege</i> , <i>Lahtagoese</i> , <i>Årromegoese</i>)
Grav (særlig i forbindelse med kirkegård)	Grav (særskilt i forbindelse med kyrkogård)	Kroeppte/ Kroepth (Les også <i>Gaelmie</i>)
Grav under en berghelle	Grav under en berghäll	Lihpiegaelmie/ Lihpiegaelmieh ²⁵
Gravplass (særlig i forbindelse med kirkegård)	Gravplats (særskilt i forbindelse med kyrkogård)	Kroepthesijjie/ Kroepthesijjeh (Les også <i>Gaelmiesijjie</i>)
Gravplass i utmark ²⁶	Gravplats (i naturen) ²⁷	Gaelmiesijjie/ Gaelmiesijjeh (Les også <i>Kroepthesijjie</i>)
Grensemarkering	Gränsmarkering	Raastestiegle/ Raastestieglh (Les også <i>Raastetsiegle</i>)

Grensemarkering	Gränsmarkering	Raastetsiëgle/ Raastetsiëglh (Les også <i>Raastetsiëgle</i>)
Grop	Grop ²⁸	Krobpe/ Krobph (Les også <i>Krogke</i>)
Grop	Grop ²⁹	Krogke/ Krogkh (Les også <i>Krobpe</i>)
Grøft, dike	Dike	Dijtje/ Dijtjh (Les også <i>Grööfta, Krööpte, Veajhta</i>)
Grøft, dike	Dike	Grööfta/ Grööftah ³⁰ (Les også <i>Dijtje, Krööpte, Veajhta</i>)
Grøft, dike	Dike	Krööpte/ Krööpth (Les også <i>Grööfta, Dijtje, Veajhta</i>)
Grøft, dike	Dike	Veajhta/ Veajtah (Les også <i>Grööfta, Dijtje, Krööpte</i>)
Hellemaling	Hällmålning	Spaenjeguvvie/ Spaenjeguvvieh ³¹
Heller, løs stein som henger utover og danner en <i>lihpie</i> som man kan gå inn i	Klippöverhäng eller hålrum mellan stenar (som man kan gå in i)	Aallije/ Aallijh ³²
Helleristning	Hällristning	Spaenjetjaalege/ Spaenjetjaalegh ³³
Hornhaug	Hornhög	Tjåerviehåajje/ Tjåerviehåajjh ³⁴ (Les også <i>Tjåervietjåanghcoe, Tjåervievåarhkoe</i>)
Hornlagringsplass	Hornlagringsplats	Tjåervievåarhkoe/ Tjåervievåarhkoeh ³⁵ (Les også <i>Tjåervietjåanghcoe, Tjåerviehåajje</i>)
Hornsamling	Hornsamling	Tjåervietjåanghcoe/ Tjåervietjåanghkoeh (Les også <i>Tjåerviehåajje, Tjåervievåarhkoe</i>)
Hus	Hus	Ståapoe(a)/ Ståapoe(a)h
Husplass	Husgrund	Ståapoesijjie/ Ståapoesijjeh ³⁶
Hvilebakke for rein	Vilobacke för ren	Lovvebahke/ Lovvebahkh (Les også <i>Lovvesjimmiepluevie</i>)
Hvileplass for rein på myr	Vilopplats för ren på myr	Lovvesjimmiepluevie/ Lovvesjimmiepluevieh ³⁷ (Les også <i>Lovvebahke</i>)

Ildsted	Härd	Aernie/ Aernieh
Ildvarde (varslingssystem) ³⁸	Vårdkase	Dållevaartije/ Dållevaartijh ³⁹ (Les også <i>Vaartije</i>)
Jernslag	Järnslag	Ruevtieskaarhte
Kilde, oppkomme	Kallkälla	Gaaltije/ Gaaltijh
Kløftstangsgamme	Klykstångskåta	Tsegkiegåetie/ Tsegkiegåetieh (Les også <i>Derhviegåetie</i> , <i>Gåetie</i> , <i>Kåavagåetie</i> , <i>Låavthgåetie</i>)
Kokegrop	Kokgrop	Voessjemekrogke/ Voessjemekrogkh ⁴⁰
Kullgrop	Kolningsgrop	Tjirrekrogke/ Tjirrekrogkh ⁴¹
Kullmile	Kolmila	Mæjla/ Mæjlah
Kvern	Kvarn	Goerne/ Goernh (Les også <i>Goernegåetie</i>)
Kvernhus	Kvarnhus	Goernegåetie/ Goernegåetieh (Les også <i>Goerne</i>)
Lekplass for barn	Lekplats för barn	Stååkedimmiesijjie/ Stååkedimmiesijjeh ⁴²
Lodden gran som en kan bo/ sove under	Gran med tätt grenverk som man kan bo/sova under	Lahtagoese/ Lahtagoesh ⁴³ (Lohkh aaj <i>Framhte</i> , <i>Goesemaadtege</i> , <i>Laanoegoese</i> , <i>Åromegoese</i>)
Markeds plass	Marknadsplats	Sjeltie/ Sjeltieh
Melkegrop, kjøttgjemme	Mjölkgrop, matförvarings- grop	Boerne/ Boernh
Melketange	Mjölkningsnäs/-udde	Buhtjemenjuana/ Buhtjemenjuanah ⁴⁴
Minnesmerke	Minnesmärke	Mojhtese/ Mojhtesh
Myrkilde (stor)	Myrkälla (stor)	Aajege/ Aajegh
Myrtjern	Myrtjärn	Pronte/ Pronth
Naust	Båthus	Naevstie/ Naevstieh (Les også <i>Vinhtsegåetie</i>)
Naust	Båthus	Vinhtsegåetie/ Vinhtsegåetieh (Les også <i>Naevstie</i>)
Neverflekings-sted	Nävertäkt	Biessienjelleme-sijjie/ Biessienjelleme- sijjeh ⁴⁵

Nybygg, småbruk	Nybygge, småbruk	Spidtje/ Spidjtj
Offergrop	Offergrop	Sjieleboerne/ Sjieleboernh ⁴⁶
Offerplass	Offerplats	Sjjelesijjie/ Sjjelesijjeh ⁴⁷ (Les også <i>Vero</i>)
Offerplass	Offerplats	Vero ⁴⁸ (Les også <i>Sjjelesijjie</i>)
Offerplass	Offerplats	Virosadje ⁴⁹
Offerstein	Offersten	Sjjelegierkie/ Sjjelegierkieh ⁵⁰ (Les også <i>Verogerke</i>)
Offerstein	Offersten	Verogerke ⁵¹ (Les også <i>Sjjelegierkie</i>)
Oppbevaringsgamme uten <i>aernie</i> (ildsted)	Förrådiskåta utan <i>aernie</i> (hård)	Råafa/ Råafah ⁵² (Les også <i>Råafoe(a)</i> , <i>Råafoebuvrie</i>)
Oppbevaringssted	Förvaringsplats	Vuarhka/ Vuarhkah (Les også <i>Vårhkoeh</i>)
Oppbevaringssted	Förvaringsplats	Vårhkoeh/ Vårhkoeh (Les også <i>Vuarhka</i>)
Oppholdssted (for mennesker)	Uppehållsplat (för människor)	Veasoe/ Veasoeh (Les også <i>Orresje</i> , <i>Årroehsijjie</i> , <i>Årromesijjie</i>)
Overhengende berghelle ⁵³	Klippöverhäng	Lihpie/ Lihpieh (Les også <i>Gierkielihpie</i> , <i>Lahtagierkie</i> , <i>Lihphgierkieh</i>)
Reingjerde	Rengärda	Giedtie/ Giedtieh
Reinoffer	Renoffer	Tseegkuve/ Tseegkuvh ⁵⁴
Reinoffer	Renoffer	Tsikku ⁵⁵
Reinofferplass	Renofferplats	Tseegkuesijjie/ Tseegkuesijjeh ⁵⁶
Reinskillingsgjerde	Renskiljningsgärde	Raarkoegiedtie/ Raarkoegiedtieh
Ristning	Ristning	Tjaalege/ Tjaalegh
Rydningssrøys	Röjningsröse	Röönjemerååjse/ Röönjemerååjsh
Røykild (for å holde insekter borte fra reinen)	Rökeld (för att hålla insekter borta från renen)	Soevestahke/ Soevestahkh ⁵⁷ (Les også <i>Soevesdahke</i>)
Røykmile	Rökmila	Soevesdahke/ Soevesdahkh ⁵⁸

		(Les også <i>Soevestahke</i>)
Røykovn	Rök	Soevesthvuebnie/ Soevesthvuebnieh ⁵⁹ (Les også <i>Gierkievuebnie</i>)
Samlingsplass (for mennesker)	Samlingsplats (för människor)	Tjåanghkoesijjie/ Tjåanghkoesijjeh ⁶⁰
Seide	Sejte	Siejtie/ Siejtieh ⁶¹
Sennegrassted	Skohötäkt	Suejnietjuahpa/ Suejnietjuahpah (Les også <i>Suejnietjåahpoe</i>)
Sennegrassted	Skohötäkt	Suejnietjåahpoe/ Suejnietjåahpoe (Les også <i>Suejnietjuahpa</i>)
Seter	Fäbod	Feabpore/ Feabporh (Les også <i>Sieterere</i>)
Seter	Fäbod	Sieterere/ Sieterh (Les også <i>Feabpore</i>)
Slaggforekomst	Slaggförekomst	Govneskaarhtegaavnoe/ Govneskaarhtegaavnoeh (Les også <i>Skaarhtegaavnoe</i>)
Slaggforekomst	Slaggförekomst	Skaarhtegaavnoe (Les også <i>Govneskaarhtegaavnoe</i>)
Stallotuft	Stalotomt	Jeahnaj gåetierigkie/ Jeahnaj gåetierigkieh ⁶² (Les også <i>Jeahnaj gåetiesijjie</i> , <i>Maadtoen orresje</i> , <i>Staaloej</i> <i>gåetierigkie</i> , <i>Staaloej gåetiesijjie</i> , <i>Staaloesijjie</i>)
Stallotuft	Stalotomt	Jeahnaj gåetiesijjie/ Jeahnaj gåetiesijjeh ⁶³ (Les også <i>Jeahnaj gåetierigkie</i> , <i>Maadtoen orresje</i> , <i>Staaloej</i> <i>gåetierigkie</i> , <i>Staaloej gåetiesijjie</i> , <i>Staaloesijjie</i>)
Stallotuft	Stalotomt	Maadtoen orresje/ Maadtoen orresjh ⁶⁴ (Les også <i>Jeahnaj gåetierigkie</i> , <i>Jeahnaj</i> <i>gåetiesijjie</i> , <i>Staaloej gåetierigkie</i> , <i>Staaloej gåetiesijjie</i> , <i>Staaloesijjie</i>)
Stallotuft	Stalotomt	Staaloej gåetierigkie/ Staaloej gåetierigkieh ⁶⁵ (Les også <i>Jeahnaj gåetierigkie</i> , <i>Jeahnaj</i> <i>gåetiesijjie</i> , <i>Maadtoen orresje</i> , <i>Staaloej</i>

		<i>gåetiesijjie, Staaloesijjie)</i>
Stallotuft	Stalotomt	Staaloej gåetiesijjie/ Staaloej gåetiesijjeh ⁶⁶ (Les også <i>Jeahnaj gåetierigkie, Jeahnaj gåetiesijjie, Maadtoen orresje, Staaloej gåetierigkie, Staaloesijjie</i>)
Stallotuft	Stalotomt	Staaloesijjie/ Staaloesijjeh ⁶⁷ (Les også <i>Jeahnaj gåetierigkie, Jeahnaj gåetiesijjie, Maadtoen orresje, Staaloej gåetierigkie, Staaloej gåetiesijjie</i>)
Steinblokk med heller	Berghäll som man kan söka skydd under	Gierkielihpie/ Gierkielihpieh (Les også <i>Lahtagierkie, Lihphgierkieh, Lihpie</i>)
Steinblokk med heller	Stenblock med klippöverhäng	Lihphgierkieh (Les også <i>Gierkielihpie, Lahtagierkie, Lihpie</i>)
Steinbrudd	Stenbrott/täkt	Gierkiespealhcoe/ Gierkiespealhkoeh
Steinfylld grop eller grop overdekket med stein i bakken/ bergrevne for å forhindre at rein trampet ned i den	Stenfylld grop eller grop övertäckt med sten i mark/ bergskreva för att förhindra att ren trampade ned i den	Gierkiedievhteme jienemehaevtie/-svalke / Gierkiedievhteme jienemehaevtieh/-svalkh
Steinlagt ring	Stenring	Gierkiegievlie/ Gierkiegievlieh
Steinovn	Stenugn	Gierkievuebnie/ Gierkievuebnieh (Les også <i>Soevesthvuebnie</i>)
Steinrøys ⁶⁸	Stenröse ⁶⁹	Neblie/ Neblieh (Les også <i>Rååjse</i>)
Steinrøys ⁷⁰	Stenröse ⁷¹	Rååjse/ Rååjsh (Les også <i>Neblie</i>)
Sti	Stig	Baalka/ Baalkah
Stor stein/steinblokk som det er plass til og sove og/eller bo under	Stor sten/stenblock som det är plats till att sova och/eller bo under	Lahtagierkie/ Lahtagierkieh ⁷² (Les også <i>Gierkielihpie, Lihphgierkieh, Lihpie</i>)
Svømmested for reinflokken over elv el. vann	Simplats för renflocken över älv el. vatten	Voejedahke/ Voejedahkh (Les også <i>Voejehtahke</i>)
Svømmested for reinflokken over elv el. vann	Simplats för renflocken över älv el. vatten	Voejehtahke/ Voejehtahkh (Les også <i>Voejedahke</i>)

Teltgamme	Tältkåta	Låavthgåetie/ Låavthgåetieh (Les også <i>Derhviegåetie, Gåetie, Kåavagåetie, Tsegkiegåetie</i>)
Teltgammeplass	Tältkåtaplats	Låavthgåetiesijjie/ Låavthgåetiesijjeh (Les også <i>Låavthsijjie</i>)
Teltgammeplass	Tältkåtaplats	Låavthsijjie/ Låavthsijjeh (Les også <i>Låavthgåetiesijjie</i>)
Tjæremile	Tjärdal	Derviemijle/ Derviemijlh (Les også <i>Derviemæjla</i>)
Tjæremile	Tjärdal	Derviemæjla/ Derviemæjlah (Les også <i>Derviemijle</i>)
Torvgamme	Torvkåta	Derhviegåetie/ Derhviegåetieh (Les også <i>Gåetie, Kåavagåetie, Låavthgåetie, Tsegkiegåetie</i>)
Tradisjonelt sted	Plats med tradition	Aerpievuekien sijjie/ Aerpievuekien sijjeh ⁷³
Utmarksgrav	Grav (i naturen)	Gaelmie/ Gaelmieh (Les også <i>Kroepte</i>)
Vadested	Vadplats	Gaaloe/ Gaaloe (Les også <i>Gaalove</i>)
Vadested	Vadplats	Gaalove/ Gaalovh (Les også <i>Gaaloe</i>)
Varde (retningsmerke) ⁷⁴	Rösning	Vaartije/ Vaartijh (Les også <i>Dållevaartije</i>)
Vargeld i furugadd	Vargeld i tjärtall	Nuvhlie/ Nuvhlieh ⁷⁵
Veimerke	Vägmarkering	Stiegle/ Stieglh (Les også <i>Tsiegle</i>)
Veimerke	Vägmarkering	Tsiegle/ Tsieglh (Les også <i>Stiegle</i>)
Åpent skur på stolper med tak og gulv (til å oppbevare diverse)	Öppen byggnad på stolpar med tak och golv (till att förvara diverse)	Råafoe(a)/ Råafoe(a) ^{h76} (Les også <i>Råafa, Råafoebuvrie</i>)
Åpent skur på stolper med tak og gulv (til å oppbevare diverse)	Öppen byggnad på stolpar med tak och golv (till att förvara diverse)	Råafoebuvrie/ Råafoebuvrieh ⁷⁷ (Les også <i>Råafa, Råafoe(a)</i>)

¹ Bäckman, Louise & Kjellström, Rolf, (red.), *Kristoffer Sjulssons minnen*. Nordiska museet, 1979, 60. *Jártesie* följer källans stavning och följer därmed inte nuvarande sydsamisk ortografi. Ordet finns inte i Bergsland, Knut & Mattsson Magga, Lajla. 1993. *Åarjelsaemien-daaroen baakoegærja, Sydsamisk-norsk ordbok*. 2. upplag. Idut 2007.

I flera studier antas bengömmans förekomst bero på önskan av att få eller behålla renlycka, men den kan även ha en mer sakral betydelse och vara en form av hedrande av renen. Begreppet renlycka kan variera från område till område, men gemensamt handlar det om att ha vörndnad för renen, hur renhjorden förvaltas samt att det sker på bästa sätt. De renskötare som det går bra för i samband med renskötsel kan till exempel beskrivas som att de har *renlycka*. För att läsa mer om olika typer av benpositioner se exempelvis Mebius, Hans. *Bissie: studier i samisk religionshistoria*. 2 uppl. Östersund: Jengel, 2007, 139-140. Det står även att läsa mer om förhållandet mellan benpositioner och renlycka i Andersen, Oddmund. Bone deposits and reindeer luck. *Iskos 17. Recent perspectives on Sámi archaeology in Fennoscandia and North-West Russia*. Proceedings of the First International Conference on Sámi Archaeology, Rovaniemi, 19-22 October 2006. Helsinki: 2009, 7-9, 11-15.

En artikel som finns på internet och berör renskötsel och bengömmor är Andersen, Oddmund. Reindeer-herding cultures in northern Nordland, Norway: *Methods for documenting traces of reindeer herders in the landscape and for dating reindeer-herding activities*. Quaternary International: 2010, 3, 6-7, 10-11. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1040618210003733> (Hämtad 2011-04-13).

Läs mer om "Hantering av måltidsben i ett långtidsperspektiv" i Ljungdahl, Ewa. Arkeologi & árbediehtu. *Árbediehtu: samiskt kulturarv och traditionell kunskap*. Nordin-Jonsson, Åsa, (red.), Sametinget, Kiruna & Centrum för biologisk mångfald, Uppsala. CBM:s skriftserie nr 43. Uppsala: 2010, 125-126.

² Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

³ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993). Jonar Thomasson beskriver en *måaroe(a)krogke* som en "grubb, fordypning i bakken, hvor bein ble kastet ned i og steinet ner (eller gravd ned i?)". Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-11-22. Vid ett personligt möte och enligt muntlig uppgift från Jonar Thomasson blev benen blev nergrävda dels för att hundar och rovdjur inte skulle komma åt dem och dels för att ha ordning och reda runt omkring sig. Se även fotnot till *Jártesie*.

⁴ "Bjørk hvor en bandt simlene under melking" (*gaadtesåekie*) är en översättning av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-11-22. I Bergsland & Mattsson Magga (2007) står det "gaadte-såekie – bjørk til tjoring".

⁵ Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. *Biessengaelmie* betyder "det heliga djurets grav" på grund av att björnen var/är helig i det samiska samhället. Mebius, Bissie: *studier i samisk religionshistoria*, 96-97. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁶ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁷ *Árromegoese* är en gran som någon har bott in under. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993). Fjellheim, Sverre, Jåma, Paul & Mjaatvedt, Svein. *Sørsamiske kulturminner FÆREN. Meråker-Verdal-Stjørdal- Levanger*. Sørsamisk kulturminneregistrering, rapport nr 1. 1987, 168.

⁸ Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. En *syölmedahke* kan till exempel bestå av en eller flera stockar som läggs över bäcken. Huvudsaken är att man tar sig över bäcken. Sørsamisk språkkonsulent i Snåsa kommune Bull Jonassen, Ellen och två samiska traditionsbärare Thomasson, Jonar och Westerfjell, Nils Arvid; arbetsgruppmöte i Trones 2011-04-13. Detta ord finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁹ 'Härbre' är även känd som 'häbbre' i norra Sverige. Svenska Wikipedia. <http://sv.wikipedia.org/wiki/H%C3%A4rbre> (Hämtad 2011-06-15).

¹⁰ En *framhte* (dvärggran) kan liksom en *laanoegoese* eller en *lahtagoese* användas till att bo eller vila in under. I Bergsland & Mattsson Magga (2007) står det "framhte – dverggran (tørr eller frisk); grankjerr til fjells; krypende dvergbjørk". Mattsson Magga, Lajla. *Norsk-sydsamisk ordbok Daaroen-åarjelsaemien baakoegærja*. Idut 2009; "gran – goese [...]; småvokst gran (tørr eller frisk) framhte [...]". Fjellheim, Jåma & Mjaatvedt, *Sørsamiske kulturminner FÆREN. Meråker-Verdal-Stjørdal- Levanger*, 168; "Framhte = Forkrøplet gran".

¹¹ Marek, Václav. *Samene i Susendalen*. Hattfjelldal kommune 1992, 214-215. *Gedtie-gropte* följer källans stavning och följer därmed inte nuvarande sydsamisk ortografi.

¹² Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

¹³ Marek, *Samene i Susendalen*, 214-215. *Vupme* følger källans stavning och följer därmed inte nuvarande sydsamisk ortografi.

¹⁴ Drake, Sigrid. *Västerbottenslapparna under förra hälften av 1800-talet*. Umeå: Två förläggare bokförlag, Facsimileupplaga, 1979, 6. "Sarvon gråvoh, älggropar, funnos å få ställen i fjällskogen (D. Å. 154); å remmor [sandåsar], 3 å 4 alnar djupa; i dem funnos inga spjut; överlagda med tunna bräder, såsom spjälor, varå lades mossa, jämnt som marken (Å 47)." *Sarvon gråvoh* följer källans stavning och följer därmed inte nuvarande sydsamisk ortografi. Observera att det samiska ordet står i plural. Drake hänvisar ordets bruksområde till Dorotea socken och Åsele lappmark.

¹⁵ Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. Troligtvis ursprungligen från Vilhelmina eller Frostviken, se fotnot till *Sarvon gråvoh*. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

¹⁶ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

²⁰ I Bergsland & Mattsson Magga (2007) står det "giedtie-aevtie – sydlig (ord, variant el. betydning)".

²¹ Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. Han hänvisar till bruk av ordet efter sin far. Ordet finns också att läsa i Manker, Ernst, *Fångstgropar och stalotomter. Kulturlämningar från lapsk forntid*. Uppsala, 1960, 233. Manker hänvisar till Torkel Tomasson, Vilhelmina.

²² Drake, *Västerbottenslapparna under förra hälften av 1800-talet*, 93. *Kåte-rike* följer källans stavning och följer därmed inte nuvarande sydsamisk ortografi. Drake hänvisar ordets bruksområde till Dorotea socken och Åsele lappmark.

²³ I Bergsland & Mattsson Magga (2007) står det "goese-maadtege – rotenden av gran". Uttrycket "goese-maadtegisnie åereme" används ibland för att beskriva att någon sovit vid rotänden av en gran. Underförstått kan det handla om en *laanoegoese*, en gran som har ett visst utseende och är därav lämplig att bo in under (se nästa fotnot angående *laanoegoese*). I Snåsaområdet kan *laanoegoese* vara mer känt som en 'lurugran' eller en 'bustgran'.

²⁴ I Snåsaområdet kan det vara känt som en 'lurugran' eller en 'bustgran'. I Bergsland & Mattsson Magga (2007) står det "laanoegoese – gran med store grener som man kunne bo under".

²⁵ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

²⁶ Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Fornminneregisterets nomenklaturliste.

http://www.niku.no/fornminne/liste_ref.htm (Hämtad 2011-01-18). Lämningstypen *gaelmiesijjie* syftar till att det ligger fler än en människa begravd där. Till skillnad från NIKUs nomenklaturlistes (2011-01-18) 'gravfelt' behöver det inte vara fler än fem gravhögar/gravrösen med ett inbördes avstånd på under 50 meter (jmf med RAÄs avstånd, se nedan). Med lämningstypen *gaelmiesijjie* - 'gravplats' avser vi att det kan ingå gravar från både förhistorisk och historisk tid.

²⁷ Svenska Riksantikvarieämbetet (RAÄ). Informationssystemet för fornminnen – lista med lämningstyper och antikvarisk praxis. Version 3.4.

http://www.raa.se/cms/showdocument/documents/extern_webbplats/2007/augusti/varia2007_7.pdf (Hämtad 2011-02-07). Lämningstypen *gaelmiesijjie* syftar till att det ligger fler än en människa begravd där. Till skillnad från RAÄs listas (2011-01-18) 'gravfält' behöver det inte vara minst fem förhistoriska gravanläggningar med ett inbördes avstånd av högst 20 meter (jmf med NIKUs avstånd, se ovan). Med lämningstypen *gaelmiesijjie* - 'gravplats' avser vi även att det kan ingå gravar från historisk tid.

²⁸ 'Boplatsgrop' enligt RAÄ (2011-02-07).

²⁹ Ibid.

³⁰ Inlämnat av Westerfjell, Nils Arvid; sydsamisk traditionsbärare, Namsskogan, Nord-Trøndelag. Ordet har varit med i ordlistan från ordlistans början (2009). Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

³¹ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

³² Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993). Tillägg av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-11-22. En alternativ norsk översättning till Bergsland & Mattsson Maggas (2007) beskrivning av *aallije* kan vara "Aallije – Rom mellom store steinblokker som har løsnet fra berg, eller rom i fjell, som har sprukket." Under våren 2011 har det förekommit tre träffar med en arbetsgrupp bestående av Snåsa kommuns sydsamiska språkkonsulent Ellen Bull Jonassen, de två sydsamiska

traditionsbärarna Jonar Thomasson och Nils Arvid Westerfjell och projektmedarbetare Mariana Olofsson representerande *Saemieh Saepmesne- I det samiska rummet*. Grunden till träffarna är att de tre först nämnda vid olika tillfällen (allt i från ordlistans uppkomst till senare tid) har blivit kontaktade och rådfrågade om ord på kulturminnen. Detta ledde emellanåt till olika svar på samma frågor och ofta till dubbelarbete i försöket med att få ihop en kvalitetssäkrad sydsamisk ordlista för kulturminnen. Vid ett sådant tillfälle togs det bland annat upp vad som är skillnaden mellan en *lihpie* ('klippöverhäng' som vi har skrivit i denna ordlista) och en *aallije* ("heller, løs stein som henger utover og danner en *lihpie* som man kan gå inn i", Bergsland & Mattsson Magga, 2. uppl. Idut 1993). Kort sammanfattat går åsikterna i sår om vilket av orden som används vid respektive tillfälle. I ett område kan en *lihpie* benämnas som en *aallije*, medan det i ett annat område är större skillnader i begreppen och vad som är vad. I det första tillfället förklarades det med att oberoende av om det är ett klippöverhäng eller ett hålrum mellan stora stenblock är begreppet *aallije* synonymt med att det är en beboelig plats för människor. Vid det tillfället verkar det inte läggas någon större åtskillnad i *exakt hur* platsen ser ut (jmf. med tidigare beskrivning av *aallije* och *lihpie*). Exempel på gemensamma användningsområden för *aallijh* och *lihpieh* verkar åtminstone vara att de kan användas som (tillfälliga) boplatser, skydd mot väder och vind, förvaringsplatser m.m. Med tanke på att sydsamiskt område täcker ett stort geografiskt område finns det sannolikt fortsatt fler olika lokala varianter eller betydelser för *aallije* och *lihpie*. Det som är skrivet här är endast två-tre varianter. I denna ordlistas förklaring av vad *aallije* är, har vi i första hand valt att utgå från den norska översättningen som återfinns i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

³³ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

³⁴ Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

³⁵ "Tjåervievåarhøe – Sted der horn av rovdysrevet rein har blitt steinet ned og bortgjemt". Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

³⁶ Fjellheim, Jåma & Mjaatvedt, *Sørsamiske kulturminner FÆREN. Meråker-Verdal-Stjørdal- Levanger*, 168. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

³⁷ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

³⁸ I NIKUs nomenklaturliste (2011-01-18) är betydelsen av 'varde' detsamma som ett varslingsystem och motsvarigheten i RAÅs lista blir 'vårdkase'. För att NIKUs 'varde' inte ska förväxlas med 'varde' i samma mening som RAÅs 'rösning' så särskiljs de med de samiska orden *dållevaartije* (varde, varslingsystem) och *vaartije* (varde, retningssystem). NIKUs beskrivning av 'røys' passar bättre tillsammans med RAÅs beskrivning av 'rösning'. NIKU (2011-01-18): 'Røys' – "Steinrøys av ubestemmelig karakter som ikke med sikkerhet kan avskrives som kulturminne. Det kan være naturdannelse, sammenkastet rydningsstein av uvisst dato, grensemerke og, tilfeldig steinansamling etc." RAÅ (2011-02-07): 'Rösning' – "En eller flera stenar oppresta eller opplagda stenar som kan ha fungerat som riktmærke eller liknande". I NIKUs nomenklaturliste är 'vete' en annan variant av 'varde' i betydelsen av ett varslingsystem.

³⁹ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ibid.

⁴² Litteraturltips. Jåma, Albert. Spor etter barnekulturen. *Åarjel-saemieh – Samer i sør*. Årbok nr. 7. Sigbjørn Dunfjeld (red). Snåsa: Saemien Sijte 2001, 61-70.

⁴³ Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. Ordet finns inte i Bergsland och Mattsson Magga (2007).

⁴⁴ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ I samband med en föreläsning i Røyrvik 2010-07-07 gav Ole Nordfjell en muntlig uppgift om *sjiëleboerne* (en så kallad 'offergröp') och vid samma tillfälle bekräftade Jonar Thomasson ordet. Mottagare av ordet var fil. Mag. i arkeologi Erik Norberg. Under en kulturminneregistrering till fjälls 2011-06-21 blev Nordfjell ombedd av Mariana Olofsson att berätta om *sjiëleboerne* medan det blev inspelat med diktafon. Han kommer inte ihåg exakt vem det är som har berättat för honom om *sjiëleboerne* eller när det skedde, men det var något som han hade hört berättats om när han var yngre. I samband med *sjiëleboerne* offrade de hela renar. När han frågade dem om hur de gjorde dessa *sjiëleboerne* fick han förklaringen att de gjorde en ganska djup grop och lade sten runt så det blev en ganska stor ovalformad stenring. Vid en fråga till Nordfjell om han hade hört om *varför* de gjorde [grävde (red. anm.)] *sjiëleboerne* så svarade han att det gjorde han nog, men de som berättade om det, det är väl kanske så pass gammalt att de visste väl kanske inte riktigt. Han minns inte att han fick någon god eller exakt förklaring på det, men som han förstod det så lade de hela renkroppen ned där och att litegrann av

hornen stack opp når de hade lagt över jord eller sten eller vad de nu använde. Nordfjell, Ole; sydsamisk traditionsbärare, pensionerad renskötare, Trones, Nord-Trøndelag. Ljudupptagning 2011-06-21.

Sjieleboerne avser vanligvis offrande av ren som grävs ner i kanten av en myr som ett offer till dödsjuden Rota i syfte att få eller behålla renlycka och välgång. Tillagt av fil. Mag i arkeologi Erik Norberg. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁴⁷ Mebius, Hans. *Vaajese: Torkel Tomasson sydsamisk traditionsbärare och forskare*. Östersund, 2008, 71-72.

Enligt Mebius är *tseegkuve* en privat offerplats och *sjielesijjie* en allmän offerplats. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁴⁸ Bäckman & Kjellström, (red.), *Kristoffer Sjulssons minnen*, 63. *Vero* följer källans stavning och inte nuvarande sydsamisk ortografi. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁴⁹ Tomasson, Torkel. *Några sägner, seder och bruk, upptecknade efter lapparna i Åsele- och Lycksele lappmark samt Herjedalen sommaren 1917*. Lindin, Leif & Rydving, Håkan, (red.). Uppsala, 1988, 57-58. Tomassons informant var Nils Andersson Vinka från Kullen, södra Storfjäll i Tärna socken och uppteckningen skedde den 28 juli 1917.

⁵⁰ Mebius, *Vaajese: Torkel Tomasson sydsamisk traditionsbärare och forskare*, 71-72. Enligt Mebius är *tseegkuve* en privat offerplats och *sjielesijjie* en allmän offerplats. Mebius, *Bissie: studier i samisk religionshistoria*, 152.

⁵¹ Bäckman & Kjellström, (red.), *Kristoffer Sjulssons minnen*, 64. *Verogerke* följer källans stavning och inte nuvarande sydsamisk ortografi. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁵² Jonar Thomasson beskriver *råafa* som en "avlang oppbevaringsgamme uten *aernie* [ildsted (red. anm.)] og *riehpene* [røykhull (red. anm.)]". Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-11-22. Se *råafœ(a)* och *råafœ-buvrie* för att se Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993) beskrivningar.

⁵³ Den norska översättningen 'overhengende berghelle' är inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. I Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993) står det "lihpie – heller, bergheller, jf. *aallije*".

⁵⁴ Mebius, *Vaajese: Torkel Tomasson sydsamisk traditionsbärare och forskare*, 71-72. Enligt Mebius är *tseegkuve* en privat offerplats och *sjielesijjie* en allmän offerplats. Mebius, *Bissie: Studier i samisk religionshistoria*, 150. Ordet finns också i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁵⁵ Mebius, *Vaajese: Torkel Tomasson sydsamisk traditionsbärare och forskare*, 71-72. Tomasson, *Några sägner, seder och bruk, upptecknade efter lapparna i Åsele- och Lycksele lappmark samt Herjedalen sommaren 1917*, 57-58. Tomasson menade att ordet *tsikku* inte användes i Tärna. Se även fotnot till *virosadje*. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁵⁶ Mebius, *Vaajese: Torkel Tomasson sydsamisk traditionsbärare och forskare*, 71-72. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁵⁷ *Soevestahke* användes också i syftet att göra renen tam. Med rökens hjälp blev renen mer van människan. I Bergsland & Mattsson Magga (2007) står det "soeves, soevese – rauke (ild som en har lagt torv og einer på for at det skal ryke svært, mot myggen)". Drake, *Västerbottenslapparna under förra hälften av 1800-talet*, 41. Drake har ett avsnitt i kapitel IV. Renarnas vård som benämns för "E. Rökeldar göras som skydd mot insekter" och informationen tillhör Dorotea socken och Åsele lappmark.

⁵⁸ Jåma, Spor etter barnekulturen. *Åarjel-saemieh – Samer i sør*. Årbok nr. 7, 68.

⁵⁹ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Mattsson Magga, *Norsk-sydsamisk ordbok Daaroen-åarjelsaemien baakoegærja*.

⁶² Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. Han hänvisar till bruk av ordet efter sin far. Ordet finns också att läsa i Manker, *Fångstgropar och stalotomter. Kulturlämningar från lappsk forntid*, 233. Manker hänvisar till Torkel Tomasson, Vilhelmina.

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Inlämnat av Westerfjell, Nils Arvid; sydsamisk traditionsbärare, Namsskogan, Nord-Trøndelag. Ordet har varit med i ordlistan från ordlistans början (2009). Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁶⁵ Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. *Staaloej gåetierigkie* är ursprungligen från Vilhelmina. Manker, *Fångstgropar och stalotomter*, 239. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁶⁶ Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. *Staaloej gåetiesijie* är ursprungligen från Frostviken. Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁶⁷ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993). *Staaloesijie* kom in i ordlistan genom Snåsa kommunes sydsamiska språkkonsulent Ellen Bull Jonassen som ett tillägg till *maadtoen orresje* (se slutnot 64). Därefter blev det inlämnat fler ord för stalotomt tillhörande från Vilhelmina- och Frostvikenområdet (se slutnoterna 62-63, 65-66).

⁶⁸ I Bergsland & Mattsson Magga (2007) översätts *rååjse* till 'steinrøys, varde'. I NIKUs nomenklaturliste (2011-01-18) överensstämmer inte beskrivningen av 'varde' med det som avses med 'røys' i denna ordlista. Vi väljer att utgå från NIKUs 'røys' och RAÄs beskrivningar av 'röse' och 'rösning'. För att läsa mer om 'varde', se *dållevaartije* – 'ildvarde (varslingssystem)'/ 'vårdkase' och *vaartije* – 'varde (retningsmerke)'/ 'rösning'.

⁶⁹ I RAÄs lista (2011-02-07) syftar 'röse' till en grav vilket kan vara fallet, men behöver inte att vara det. *Neblie/rååjse* – 'stenröse' kan även passa in under RAÄs beskrivning av 'rösning' (se *vaartije* – 'varde (retningsmerke)'/ 'rösning').

⁷⁰ I Bergsland & Mattsson Magga (2007) översätts *rååjse* till 'steinrøys, varde'. I NIKUs nomenklaturliste (2011-01-18) överensstämmer inte beskrivningen av 'varde' med det som avses med 'røys' i denna ordlista. Vi väljer att utgå från NIKUs 'røys' och RAÄs beskrivningar av 'röse' och 'rösning'. För att läsa mer om 'varde', se *dållevaartije* – 'ildvarde (varslingssystem)'/ 'vårdkase' och *vaartije* – 'varde (retningsmerke)'/ 'rösning'.

⁷¹ I RAÄs lista (2011-02-07) syftar 'röse' till en grav vilket kan vara fallet, men behöver inte att vara det. *Neblie/rååjse* – 'stenröse' kan även passa in under RAÄs beskrivning av 'rösning' (se *vaartije* – 'varde (retningsmerke)'/ 'rösning').

⁷² Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-07-03. Ordet finns inte i Bergsland och Mattsson Magga (2007).

⁷³ Ordet finns inte i Bergsland & Mattsson Magga (2. uppl. Idut, 1993).

⁷⁴ I NIKUs nomenklaturliste (2011-01-18) är betydelsen av 'varde' detsamma som ett varslingssystem och motsvarigheten i RAÄs lista blir 'vårdkase'. För att NIKUs 'varde' inte ska förväxlas med 'varde' i samma mening som RAÄs 'rösning' så särskiljs de med de samiska orde *Dållevaartije* (varde, varslingssystem) och *Vaartije* (varde, retningsystem). NIKUs beskrivning av 'røys' passar bättre i hop med RAÄs beskrivning av 'rösning'. NIKU (2011-01-18): 'Røys' – "Steinrøys av ubestemmelig karakter som ikke med sikkerhet kan avskrives som kulturminne. Det kan være naturdannelse, sammenkastet rydningsstein av uviss dato, grensemerke og, tilfeldig steinansamling etc." RAÄ (2011-02-07): 'Rösning' – "En eller flera stenar uppresta eller upplagda stenar som kan ha fungerat som riktmärke eller liknande". I NIKUs nomenklaturliste är 'vete' en annan variant av 'varde' i betydelsen av ett varslingssystem.

⁷⁵ I Bergsland & Mattsson Magga (2007) står det "nuvhlie- enden av et ikke helt oppbrent vedtre". Jonar Thomasson har registrerat 'vargeld' efter muntlig tradition i samband med kulturminnesregistreringar under 1980-talet. 'Vargeld' är tjärtall som har blivit tänt eld på vintertid för att förhindra vargangrepp på renhjorden. Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. Muntlig uppgift, under 2011. Fjellheim, Jåma & Mjaatvedt, *Sørsamiske kulturminner FÆREN. Meråker-Verdal-Stjørdal- Levanger*, 168.

⁷⁶ Jonar Thomasson beskriver *råafa* som en "avlang oppbevaringsgamme uten *aernie* [ildsted (red. anm.)] og *riehpene* [røykhull (red. anm.)]". Inlämnat av Thomasson, Jonar; sydsamisk traditionsbärare, Røyrvik, Nord-Trøndelag. E-mail, 2010-11-22. Se *råafoe(a)* och *råafoe-buvrie* för att se Bergsland & Mattsson Maggas (2007) beskrivningar.

⁷⁷ Ibid.